

К. К. Васильєв, С. Я. Лаврюкова

Одеська міська клінічна інфекційна лікарня

ОДЕСЬКА МІСЬКА КЛІНІЧНА ІНФЕКЦІЙНА ЛІКАРНЯ Засн. 1798 як Одес. «міський гошпиталь», який згодом перейм. на Одес. міську лікарню (після будівництва 1902 нової міської лікарні, до назви почали додавати означення «стара»). 1801 у «гошпиталі» було 50 ліжок. 1804–07 за проектом Ж.-Ф. Томи-де-Томона італієць Ф. Фраполі збудував центр. частину гол. корпусу «гошпиталю», а згодом – ліве крило, 1821 Дж. Фраполі звів праве крило (нині один із корпусів О. м. к. і. л. за адресою вул. Пастера, № 5; пам'ятка архітектури нац. значення). До 1844, за даними А. Ієніша, в лікарні одночасно могли лікувати до 800 хворих; нею завідував ст. медик, у його підпорядкуванні перебували 5 ординаторів цивіл. відомства і 2 – військового. Останні були прикомандировані до лікарні для надання мед. допомоги військовослужбовцям. 1856–58 у ній оперував М. Пирогов. Зі зростання насел. Одеси кількість ліжок у лікарні збільшувалася. До поч. 1870-х рр. число хворих нерідко досягало 1000 осіб. Особливо багато пацієнтів надходило під час епідемій холери, висип. і поворот. тифу. Також збільшувався штат – 1871 було 17 лікарів (15 штатних і 2 позаштатних). У цей період у лікарні працював М. Скліфосовський (1859–70), О. Розенблум (1865–85), Й. Мочутковський (1869–93), М. Гамалія (1883–86). У 1863 Ф.-Р. Вдовиковський організував у ній перше в Рос. імперії сечостатеве відділ.

У 1870-х рр. почали проводити наук. наради лікарів, у них також брали участь особи, які не перебували в штаті лікарні, зокрема, І. Мечников робив на цих засіданнях свої повідомлення. Видавали «Труды врачей Одесской городской больницы» (1875–87). Наук. центром лікарні була прозектура (засн. 1872), що стала першою в провінції Рос. держави. 1894–1907 її очолював Ч. Хенцинський, 1908–12 – Д. Кишенський, 1912–44 – М. Тизенгаузен. У серед. 1880-х рр. Одес. міська лікарня була однією з найбільших установ такого типу в Рос. імперії. У ній одночасно лікували від 1000 до 1200 хворих. Щороку госпіталізували 9–10 тис., амбулаторну допомогу надавали 12–15 тис. пацієнтів. 1894 лікар. персонал складався зі ст.

лікаря, його пом., прозектора, пом. прозектора, 16 штат. ординаторів, 23 позаштат. і 2 допущених до занять лікарів. На поч. 20 ст., після відкриття мед. факультету Новорос. університету, гол. будівля лікарні стала базою для клінік – шпитал. хірургії (від 1904 керував М. Щеголев) і шпитал. терапії (її очолювали 1904–05 – Т. Яновський, 1905–06 – П. Вальтер, 1907–08 – О. Щербаков, 1908–21 – К. Коровицький). У цьому ж корпусі розміщено пропедевт. клініку Вищих жін. мед. курсів, якою завідували Л. Усков (1912–19) та М. Зиле (1920). У 1897–1907 ст. лікарем був І. Сабанєєв, а 1914–19 – В. Стефанський; у цей період у лікарні працював Л. Папков. 1920 заклад перейм. у 1-у рад. нар. лікарню, у якій деякий час лікарями були М. Хелімський, С. Шапіро. Лікарня стала базою для каф. Одес. мед. інституту (нині університет). Серед її фахівців – П. Часовников, В. Ставракі, М. Ясиновський, І. Корхов, С. Корхов, В. Стефанський, Л. Коровицький, Р. Наумова, В. Ліпковський, І. Мінков, А. Михайлова, Є. Нікітін, К. Сервецький, продовжують працювати В. Гайдей, А. Савчук, Т. Чабан, Ю. Харченко. Нині в лікарні 420 ліжок (2021).

Бібліографічний опис:

Одеська міська клінічна інфекційна лікарня / К. К. Васильєв, С. Я. Лаврюкова//
Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І.
Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних
досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74974>. –
Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).